

Základná umelecká škola Štefánikova 20, 071 01 Michalovce

**Školský vzdelávací program pre 2. Ročník primárneho umeleckého
vzdelávania, hudobného odboru,
predmet: Spev**

Názov predmetu	Spev
Ročník	Druhý
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Učebný plán	č. 7
Stupeň vzdelania	ISCED 1B primárne umelecké vzdelávanie
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce – Iskrenie talentov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Spracoval	Mgr. Milena Bančejová
Koordinátor ŠkVP	PaedDr. Alena Hersteková
Schválené dňa	28.augusta 2014

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Hlasovú výchovu možno charakterizovať ako cieľavedomý vzdelávací a formatívny proces, smerujúci k zdokonaľovaniu hlasového prejavu (reči a spevu). Je zameraná na získanie hlasovej techniky a osvojovanie si zásad správneho používania hlasu a je jedným z prostriedkov, ako technicky pripraviť hlas a vytvoriť z neho čo najvhodnejší nástroj na spevácku alebo deklamačnú interpretáciu a ich vzájomné prepojenie.

Spev je predmetom špeciálnej odbornej prípravy, ktorej nevyhnutnou súčasťou je poznanie zákonitých súvislostí spevného ústrojenstva a neustále hľadanie správnych metodických postupov. Spev základným fyziologickým prejavom, počas ktorého sa rozvíjajú správne dýchacie návyky a artikulácia. Uplatňovaním syntézy hlasu, reči a intenzívneho emocionálneho zážitku dochádza počas výučby spevu postupne k vedomej kultivácii speváckeho prejavu žiaka, ale aj k celkovej kultivácii jeho osobnosti. Kultivovaný spevácky prejav nachádza uplatnenie v skladbách sólových, zborových aj komorných a je základom všetkých štýlových období a žánrov vokálnej hudby.

Nevyhnutným predpokladom štúdia hlasovej výchovy a spevu je kvalitný, zdravý, vývojaschopný hlas a hudobné nadanie, podporené schopnosťou duševnej, racionálnej a emocionálnej predstavivosti, ktorú si vyžaduje práca na vytváraní správnych speváckych návykov. Žiak musí mať tiež dostatočné pamäťové schopnosti a vôľové vlastnosti. Skvalitnenie a umocnenie speváckych schopností zabezpečuje individuálny prístup ku každému žiakovi podmienený mierou talentu, speváckych zručností a psychicko-vôľových vlastností.

Doplňujúce predmety študijného zamerania Hlasová výchova, spev sú: Príprava k súhre alebo Klavírny sprievod, nevyhnutný pre zvýšenie kvality študijného zamerania (náplň predmetu zodpovedá podmienkam plánu hlavného predmetu),

Obligátny nástroj umožňuje získanie zručnosti v hre na klávesovom nástroji nevyhnutných pri naštudovávaní repertoáru a orientovanie sa v klavírnych partoch (pri osvojovaní si technických základov hry sa riešenie fyziologicko-metodických otázok obmedzuje na

minimum), Komorný alebo Zborový spev, predmety umelecko-odbornej prípravy, rozvíjajú intonačnú a harmonickú predstavivosť žiaka a jeho schopnosť výrazovo, dynamicky a rytmicky sa zjednotiť s ostatnými spievajúcimi. Žiaci pripravujúci sa na štúdium na stredných odborných a vysokých školách s hudobným a pedagogickým zameraním môžu študovať formou rozšíreného štúdia. Z dôvodu požiadaviek prijímacích skúšok na konzervatórium je ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM doplnené o pohybovú výchovu.

Ciele vyučovacieho predmetu Hlasová výchova , Spev .

Všeobecné ciele – Rozvíjať pozitívny vzťah k hudbe a k ľudovej piesni

- viesť žiaka k harmonickému cíteniu , vytvárať dvojhlasy .
- Motivovať žiaka k samostatnej práci , vyzdvihovať dôležitosť hlasovej rozcvičky.
- Pestovať na hodinách medzipredmetové vzťahy , všímaním si notového zápisu , tempa skladby a vystihnúť náladou jej charakter.

Kognitívne ciele – Používať správnu spevácku terminológiu , orientovať sa v termínoch z predmetu Hn – názvoslovía týkajúce sa tempa a dynamiky

- Spoznávať krásu ľudovej piesne a oboznámiť sa s nárečím v ktorom bola pieseň napísaná .Preferovať najmä piesne z regiónu Zemplína.

Afektívne ciele – Pracovať na tonoch posadených na dychovej opore , sledovať pocity ktoré sprevádzajú správne posadený ton .

- Pochopiť charakter piesne a predniesť ju s hereckým výrazom .
- Vytvoriť blízky vzťah k piesni a pochopiť zámer skladateľa .

Psychomotorické ciele –Viesť žiaka k správne postojú a sebaopozorovaniu

- Používať zrkadlo –sledovať polohu hlavy , otváranie úst a mimiku tváre .
- Správne dýchať a frázovať pieseň. Spievať piesene v rozsahu c1 – d2.

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

Vo vyučovacom predmete Hlasová výchova , Spev využívame pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré smerujú k tomu aby žiaci vedeli:

- zaspievať pieseň na verejných vystúpeniach
- vyjadrovať sa súvisle prostredníctvom verbálnej a non verbálnej komunikácie, výstižne a kultivovane primerane svojmu veku,
- dokázať určitý čas sústredene pracovať, náležite reagovať,
- využívať ústretovú komunikáciu – mimiku i gestikuláciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a ďalšími ľuďmi.
- vedieť hodnotiť vlastný výkon i výkon iných interpretov

2. Spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

Pri tejto kľúčovej kompetencie výučba smeruje k tomu, aby žiaci mali:

- schopnosť používať modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (projekty, vystúpenia, koncerty, výchovné koncerty, súťaže),
- schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov.

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie(digitálnych technológií)

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli a vedeli :

- samostatne vyhľadávať a efektívne využívať učebné a informatívne zdroje z internetu. Za týmto účelom má každý žiak prístup k internetu a wifi pripojeniu v budove ZUŠ. V budúcnosti škola zabezpečí interaktívnu tabuľu, čo posluží ako motivácia a rozvíjanie záujmu žiakov o spoznanie nových spôsobov učenia sa.

4. Spôsobilosť učiť sa učiť sa

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli a vedeli :

- efektívne si osvojiť poznatky a študijné návyky,
- zhodnotiť svoj pokrok, akceptovať spätnú väzbu a uvedomiť si svoje rozvojové možnosti
- pracovať trpezlivo a vytrvalo ísť za svojim cieľom
- pestovať pevnú vôľu

5. Spôsobilosť riešiť problémy

Vo vyučovacom predmete spev využívame pre utváranie a rozvíjanie tejto

klúčovej kompetencie výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- vyjadriť alebo formulovať problém, ktorý sa objaví pri ich hudobnom vzdelávaní
- posudzovať riešenie daného vzdelávacieho problému (interpretačného alebo produktívneho) z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému
- korigovať nesprávne riešenia problému
- v hlasovej technike sa môžu objaviť viaceré problémy , ktoré si vyžadujú trpezlivosť . Žiak môže preklenúť hlasové problémy – istý čas nespievať , nechá hlas oddychuť a zregenerovať .
- Zvládať trému počas vystúpenia .
- Žiaka vedieme k poznaniu hlasovej hygieny

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli a vedeli :

- vytvárať si pozitívny seba obraz, ktorý podporuje žiacku sebadôveru a seba rozvoj
- uvedomovať si vlastné potreby a aktívne využívať svoje možnosti
- uvedomovať si svoje silné a slabé stránky ako svoje tvorivé rozvojové možnosti

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli a vedeli :

- rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie
- uvedomovať si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote
- ceniť si a rešpektovať kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície
- rešpektovať vkus iných ľudí a primerane veku dokázať vyjadriť svoj názor
- poznať základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka
- poznať pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu).

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Rozvíjanie technickej vyspelosti 2. Žánre a štýly v solovom a komornom speve	<ul style="list-style-type: none"> • slovná metóda • názorná metóda • praktická metóda • reproduktívna metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
3. Hudobno-teoretické poznatky 4. Ľudová pieseň v úprave skladateľa 5. Umelá pieseň	<ul style="list-style-type: none"> • analyticko – syntetická metóda • deduktívna metóda • informačno-receptívna metóda • problémový výklad 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
6. Hudobno-výrazové prostriedky	<ul style="list-style-type: none"> • reproduktívna metóda • heuristická metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Rozvíjanie technickej vyspelosti 2. Žánre a štýly v solovom a komornom speve	J. Holečková – 500 peveckých cvičení P. Lochman- chyby hlasove techniky a jejich náprava Barok Klasicizmus Romantizmus	- videotechnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky- prehrávač , vzorový prednes učiteľa CD , Internet – you tube	ilustrácie	- internet

3. Hudobno-teoretické poznatky	Šlabikár začínajúceho speváčika Panofka – abeceda spevu	Prehrávač, vzorový prednes učiteľa		- knižnica
4. Ľudová pieseň v úprave skladateľa	M. Sch. Trnavský – Slovenské ľudové piesne 1. – 5 zväzok D. Kardoš – Východoslovenské spevy			
5. Hudobno-výrazové prostriedky		- videotechnika, CD, DVD		internet

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	KRITÉRIÁ HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
Základy speváckej techniky	Učiť žiaka ovládať: Cvičenia pokojného a hlbokého dýchania na bráni . Technické cvičenia na mäkké nasadzovanie tonu , navodenie hlavového tonu . Osvojovanie si kantilény Cvičenia na rozvíjanie rytmockej , intonačnej a harmonickej predstavivosti . <ul style="list-style-type: none"> • Brumendo ako vhodný prostriedok na upevňovanie v správnej polohe 	Žiak si má osvojiť: Preukázať vyššiu úroveň dychovej techniky a nasadzovania tonu . Piesne predniesť kantilénovým spôsobom . Rozvíjanie hudobnej predstavivosti . <ul style="list-style-type: none"> • Hlasové cvičenia s dôrazom na brumendo a kantilény . 	Žiak zvládol: Interpretovať 8 piesní so sprievodom klavíra alebo CD. Využíva základne aspekty hlasovej techniky , počnúc správnym dýchaním a postojom , artikuláciou a nasadením tonu. - Hlasové cvičenia s dôrazom na brumendo a upevňovanie tonov .	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie základných speváckych návykov • pochvala, povzbudenie, kritika • autoevalvácia • triedna besiedka, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert

	<ul style="list-style-type: none"> dýchanie nasadenie tvorenie tónu Artikulácia , intonácia , a rytmus piesní 	<ul style="list-style-type: none"> rebrovo-bránicové dýchanie správne otváranie vokálov artikulácia , rytmus a intonácia 	<ul style="list-style-type: none"> držanie tela dýchanie tvorenie tónu otváranie úst a artikuláciu 	
<p>3. Hudobno-teoretické poznatky</p> <p>4. Ľudová pieseň v úprave skladateľa</p>	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> Všimnúť si skladateľa – autora piesne, rozdiel medzi umelou a ľudovou piesňou . Základné znaky ľudových piesní a ich význam pre národ – spoločnosť Umelé piesne 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <p>Mená skladateľov Ľudových piesní v úprave .</p> <p>Pieseň s klavírnym sprievodom</p> <p>Umelé piesne s detským motívom .</p>	<p>Žiak zvládol:</p> <p>Rôznych skladateľov a dôležitosť tvorby pre spev</p> <p>8 piesní ľudových a v úprave skladateľa</p> <p>zapojenie metricko-rytmických hodnôt do piesne</p> <p>Piesne ľudové</p> <p>Umelé piesne</p>	<ul style="list-style-type: none"> práca na vyučovacej hodine domáca úloha pochvala, povzbudenie, kritika seba hodnotenie
5. Hudobno-výrazové prostriedky	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteristiku tónu silu tónu: dynamika rozoznávanie intervalových vzdialeností medzi tónmi: výška tónov rozoznávanie rôznych 	<p>Žiak si má osvojiť: rozlíšiť na tóne jeho:</p> <ul style="list-style-type: none"> silu, dynamické rozdiely: <ul style="list-style-type: none"> piano mezzoforte forte výšku: intervalové 	<p>Žiak zvládol: rozlíšenie základných tónových vlastností:</p> <ul style="list-style-type: none"> výška silu farbu 	<ul style="list-style-type: none"> práca na vyučovacej hodine domáca úloha zameraná na precvičovanie použitia základných tónových vlastností pri speve pochvala,

	farieb tónov v hlasovom registri	vzdialeno sti medzi tónmi		povzbudenie, kritika <ul style="list-style-type: none"> • autoevalvácia • motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov • triedny, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert.
--	--	---------------------------------	--	--

Obligátny nástroj povinný klavír .

Obsahový štandard - Utvrdzovanie správneho spôsobu používania hracieho aparátu a koordinácie rúk a nôh.

Technické cvičenia: vhodné prstové a iné cvičenia z klavírných škôl.

Spôsoby hry: non legato, legato, staccato, portamento, kantiléna v oboch rukách.

- Hra melodického partu striedavo ľavou a pravou rukou.

Výkonový štandard .

aplikujú základy správneho používania hracieho aparátu pri hre na nástroji,

- používajú správny prstoklad pri interpretácii skladieb (aj podkladanie a nadkladanie palca),
- zvládnu interpretačne klavírne spôsoby hry: non legato, legato, staccato, portamento,
- aplikujú poznatky z oblasti frázovania